

DŘEVO

Dřevo je přírodní materiál, který se v hojné míře využívá v různých průmyslových odvětvích. Z hlediska tvrdosti je možné dřeviny rozdělit do tří základních kategorií (Pecina, Pecina, 2006):

- měkké dřevo – smrkové, borovicové, jedlové, lipové a topolové;
- tvrdé dřevo – dubové, bukové, modřínové, javorové a jilmové;
- velmi tvrdé dřevo – jasanové a habrové (Pecina, Pecina, 2006, s. 23).

TUZEMSKÉ A ZAHRANIČNÍ DŘEVINY

Při zařizování interiéru se výběr dřevin soustřeďuje na specifické vlastnosti daného typu dřeva, způsob využití a celkové estetické zpracování dané suroviny. Jde tak o širokou paletu, z níž je možné vybírat. Na českém trhu se objevují vedle tuzemských dřevin také exotické druhy, které se zpravidla uplatňují při výrobě luxusnějších typů nábytku a interiérových doplňků (Friess et al., 2008, s. 21, 35).

Z tuzemských dřevin jsou v oblasti dřevovýroby hojně zastoupeny světlé dřeviny (převážně měkké dřevo – smrk, borovice, bříza, topol, lípa, jasan), středně tmavé dřeviny (především tvrdé dřevo – buk a dub) a tmavé dřeviny (tvrdé dřevo – ořešák) (Boháčková et al., 2013, s. 56-57).

Mezi dováženými exotickými dřevinami se využívá v nábytkářství z velké části mahagonové dřevo, které je typické svou červenohnědou barvou a bývá spjato s výrobou luxusních kusů nábytku. Dále je zde k nalezení ebenové dřevo nacházející uplatnění v uměleckém truhlářství, teakové dřevo, u nějž je typická zlatohnědá kresba s výraznými éterickými silicemi, přičemž je označováno také jako indický dub. Mezi používané zahraniční dřeviny se řadí také cedrové dřevo, které se rovněž vyznačuje výraznými vonnými silicemi a nachází uplatnění v celé řadě odvětví od nábytkářství přes uměleckou sféru, nebo velice lehká dřevina balza, která našla potenciál především v modelářské oblasti a je zároveň využívána jako výborný izolační materiál (Friess et al., 2008, s. 35-36).

Uvedené dřeviny, včetně vzniklého dřevního odpadu, se dále zpracovávají do podoby různých polotovarů, které se poté upravují a přetváří dle potřeb a nároků daného stylu interiéru.

VYBRANÉ DRUHY DŘEVĚNÝCH POLOTOVAROVÝCH MATERIÁLŮ

Charakter a modifikace různých typů dřevitých desek se uplatňují při návrhu interiéru v celé své šíři. Pro přehlednost zde budou představeny základní materiály, se kterými se designér běžně setkává při navrhování a zařizování obytných prostor.

PŘEKLIŽKA

Překližka je dalším z typů dřevitých materiálů, který vzniká střídavým vrstvením loupaných či krájených dřív kladených kolmo na sebe. Takto zhotovená překližka má vždy lichý počet dřív a vyrábí se v různých tloušťkách. V truhlářství se využívají třívrstvé (3–5 mm), pětivrstvé (6–8 mm) a sedmivrstvé překližky (9–12 mm), ve stavebnictví mohou být překližky z hlediska pevnosti vyztuženy kovovou vložkou. V nábytkářství se překližky

Obrázek 34: Mini komoda zhotovená z březové překližky (IKEA, 2020)

lisují do požadovaných tvarů k výrobě nábytkových dílů. Překližkový materiál nalézá široké uplatnění při výrobě polic, zásuvek, zadních stěn skříní, spodních desek sedadel nebo třeba výplní rámců (Boháčková et al., 2013, s. 59; srov. Pecina, Pecina, 2006, s. 54-55).

SPÁROVKA

Spárovka vzniká lepeným spojením lamel masivního dřeva, a to za pomoci disperze či polyuretanových pryskyřic (Dřevo Spektrum, 2013). Jednotlivé lamely ve spárovkách by měly být při výrobě spojovány tak, aby se předešlo pozdějšímu kroucení materiálu. Spárovka se využívá všude tam, kde je požadována výroba kvalitních dřevěných produktů z tzv. masivu. Lze ji tak použít na výrobu kuchyňských linek,

Obrázek 35: Deska stolu zhotovená z dubové napojované spárovky (TECHNOVO.cz, 2020)

stolů, židlí, schodišť, podlahových desek, skříní, postelí, dětského nábytku, hraček, dveří a mnoho dalšího (Boháčková et al., 2013, s. 58).

LAŤOVKA

Laťovkou se rozumí velkoplošný dřevitý materiál skládající se „z laťovkového středu a dýhového povrchu“ (Pecina, Pecina, 2006, s. 55). Křížem lepená dýha se nachází z obou povrchových stran materiálu, přičemž lamelový střed je tvořen převážně měkkým dřevem (smrk, jedle) (Boháčková et al., 2013, s. 58-59; srov. Pecina, Pecina, 2006, s. 55). Z důvodů lepších vlastností laťovek oproti masivu (z hlediska stálosti, pevnosti i hmotnosti materiálu) se využívají především ve vnitřních prostorách, a to na výrobu dveří a některých druhů nábytku (Pecina, Pecina, 2006, s. 55).

Obrázek 36: Ukázka laťovky (Demos Trade a. s., 2020)

PALUBKA

Jde o typ „obkladových profilovaných lamel, které se používají jako finální pohledové vrstvy interiérových a exteriérových stěn, stropů, štítů a podhledů“ (Boháčková et al., 2013, s. 59). Palubky je možné použít také na zem jako podlahový materiál.

Obrázek 37: Ukázka borovicových palubek (kup-drevo.cz)

DŘEVOTŘÍSKOVÉ DESKY – OSB DESKA

OSB desky jsou jedním z typů dřevotřískových velkoplošných materiálů, které vznikají lepením různě velkých odpadových třísek na bázi syntetických pryskyřic za spolupůsobení teploty a tlaku vzniklého lisováním materiálu. Takto vytvořená deska je použitelná v celé řadě technických odvětví. Využívá se při výstavbě domů, jako stavební konstrukční prvek, na

Obrázek 38: OSB deska jako designový kus nábytku (Dřevo&Stavby.cz, 2019)

podlahu, k výrobě nábytku apod. Lze ji rovněž využít k ozvláštňení interiéru industriálního stylu v podobě dekorativního produktu (části stěn, obrazů, podložek, stropů i kuchyňských linek) (Boháčková et al., 2013, s. 59).

DŘEVOVLÁKNITÉ DESKY

Dřevovláknité desky patří zejména v oblasti nábytkářství k nepostradatelným produktům dřevařské prvovýroby. Vyrábí se z nich například zadní stěny skříní, police, dna zásuvek, nebo slouží jako spodní díly úložných prostor postelí. U sololitových desek, zhotovených zplstněním a lisováním dřevitých vláken za mokra, se pro zvýšení odolnosti, hladkosti povrchu a dodání textury nanáší na svrchní stranu sololitu vrstva laku – takto vzniklý velkoplošný materiál se pak označuje jako *sololak* a vyrábí se stejně jako klasický sololit v různých délkách, tloušťkách a povrchových úpravách (KAPLAN, 2020). Silnější

Obrázek 39: Sololit (HORNBAACH)

dřevovláknité desky, používané mimo jiné jako tlumící či izolační podkladové vrstvy plovoucích podlah, lze nalézt pod označením *hobra* (Pecina, Pecina, 2006, s. 56).

VOŠTINOVÁ DESKA

Jde o druh velkoformátového, kompozitního materiálu, která je tvořena plástvovým jádrem z tzv. voštiny (nejčastěji karton) a dvěma vrstvami nosného, deskového materiálu (PVC, kámen, běžným dřevotřískovým deskám je o něco těžší, čímž se snižuje celková hmotnost materiálu a zatížení daného povrchu (NAKUP-NABYTEK.cz, 2020). Díky své vnitřní pórovitosti je používána na stavbách jako konstrukční a izolační materiál, zejména pak na fasády budov (Boháčková et al., 2013, s. 59).

Obrázek 40:
Detail vnitřní struktury voštinové desky (SEPOS.cz, 2020)

MDF A HDF DESKY

Jde o dva různé typy dřevovláknitých desek, které se v hojné míře využívají v nábytkářství. Dle zkratky se rozeznává jejich strukturální hustota – u MDF desek (z anglického slova *medium density fibreboards*) jde o středně zhuštěná vlákna materiálu a jejich využití lze nalézt všude tam, kde je kladen nárok na kvalitu a cenovou dostupnost, u HDF desek – (anglicky *high density fibreboards*) s vysokou vnitřní hustotou se využívá jejich značné pevnosti a odolnosti zejména při ohybu a tahu materiálu, hodí se tak do míst se zvýšenou zátěží jako jsou police na knihy, dna kuchyňských zásuvek, sedacích souprav a mnoho dalšího. Výhodou těchto desek je jejich snadná opracovatelnost, stálost, všestranná použitelnost a možnost povrchové úpravy. Lze je tak například pomocí frézy modifikovat do požadovaného tvaru, za pomoci lepidel spojovat v celky a taktéž na ně nanášet povrchové nátěry, dýhy nebo třeba lamináty. Svou strukturou, tvarem a vysokou využitelností dokáží plnohodnotně nahradit desky z masivu. Hodí se jak do obývacích prostor, tak i do míst s potřebou úložného systému. (Boháčková et al., 2013, s. 60; srov. SORTIM, 2020).

Obrázek 41:
Regál z bambusového dřeva s úložnými policemi z MDF desek (Houseland.cz, 2020)